

Thessaloniki Biennale of Contemporary Art Ἡτεροτοπίας

1

Η 1η ΒΙΕΝΝΑΛΕ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΜΑΣ ΠΡΟΣΚΑΛΕΙ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ: ΑΥΤΟΝ ΤΩΝ "ΕΤΕΡΟΤΟΠΙΩΝ", ΟΠΩΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΤΙΤΛΟΣ ΤΗΣ. ΜΕ ΕΚΘΕΣΕΙΣ, ΔΡΩΜΕΝΑ ΚΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ, ΕΠΙΔΙΩΚΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ Ο ΝΕΟΣ ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΛΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ. ΣΤΗΝ ΒΙΕΝΝΑΛΕ ΜΑΣ ΞΕΝΑΓΟΥΝ ΟΚΤΩ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΣΤΕΝΑ ΜΑΖΙ ΤΗΣ.

ΚΕΙΜΕΝΟ, ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΜΑΡΙΑ ΧΡΥΣΑΦΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΩΣΤΑΣ ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ

ΤΑ 8 ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΗΣ Biennale

"ενημέρωση"

ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗ ΤΥΠΟΥ * ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ
ΒΑΚΧΟΥ 30 Τ.Κ 54629 ΤΗΛ: 2310 539371,538633 e-mail: info@apo.gr

www.apo.gr

Γιώργος Τσάρας

ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ. ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ, ΓΛΥΠΤΗΣ

Για τον κ. Τσάρα, "η διοργάνωση αυτή, μαζί με όλες τις άλλες διεθνείς διοργανώσεις στην πόλη μας, όπως το Φεστιβάλ Κινηματογράφου ή η Διεθνής Έκθεση Βιβλίου, έρχεται να αναδείξει και να υποστηρίξει το διαχρονικό ρόλο που παίζει αυτή η πόλη στον πολιτισμό. Ουσιαστικά, αναδεικνύουμε τη συνέχεια της πόλης. Στα Βαλκάνια, την Ευρώπη και το διεθνή χώρο συμβαίνουν σημαντικές αλλαγές. Σε αυτό το πλαίσιο, η Θεσσαλονίκη επαναπροσδιορίζεται και τοποθετείται. Γιατί η παγκοσμιοποίηση -το νέο μοντέλο που γεννά ζητήματα, θέματα, προβληματισμούς- δεν αφήνει αμέταχους και απροβλημάτιστους τους καλλιτέχνες. Η Biennale, λοιπόν, είναι μια διεθνής διοργάνωση, όπου καλλιτέχνες από όλον τον κόσμο σχολιάζουν εικαστικά διεθνή ζητήματα. Κατά καινή ομολογία όλων των διευθυντών άλλων Biennale που ήρθαν στη δική μας και σχολίασαν το γεγονός, δημοσιογράφων αλλά και καλλιτεχνών, το μέγεθος της πόλης είναι ιδανικό για τέτοιου είδους διοργανώσεις".

Στην Biennale συμμετέχουν αρκετά καλλιτέχνες που είτε γεννήθηκαν στη Θεσσαλονίκη είτε ζουν στην πόλη αρκετά χρόνια. Ανάμεσά τους, ο Γιώργος Κατσάγγελος, η Ευανθία Τσαντήλα, ο Γιώργος Γκολφίνος, ο Richard Whitlock και άλλοι. "Θα μπορούσαν να είναι περισσότεροι. Ωστόσο, πάντα στις διεθνείς Biennale υπάρχει μια ποσοτάωση των Ελλήνων καλλιτεχνών, για να διατηρείται ο διεθνής χαρακτήρας της διοργάνωσης".

Όπως υπογραμμίζει ο κ. Τσάρας, "δεν ακολουθήσαμε μια εύκολη συνταγή για την Biennale, καθώς η διοργάνωση δεν είχε στόχο να περιοριστεί στο ρόλο μιας έκθεσης. Η Biennale αποτελεί χώρο συνάντησης καλλιτεχνών που έχουν πρόσβαση στην παρουσίαση της δουλειάς τους με καλλιτέχνες που έχουν δύσκολη πρόσβαση. Αυτό δημιούργησε μια ιδιαιτερότητα και ταυτόχρονα έναν πλουραλισμό. Είναι μια Biennale που δεν προσπάθησε να ακολουθήσει τη συνταγή των μεγάλων ανομάτων για να έχει 'σίγουρη επιτυχία', αλλά μια διοργάνωση η οποία, όπως χαρακτηριστικά είπε η κυρία Μπεράλ Μάντρα, διευθύντρια της Biennale Κωνσταντινούπολης, θέτει ουσιαστικά ζητήματα επαναπροσδιορισμού των Biennale". Αυτή η διοργάνωση, όπως ανέφερε ο κ. Τσάρας, συνέβαλλε ώστε "για πρώτη φορά όλοι οι φορείς της πόλης να συνεργαστούν. Έτσι, έχουμε μια πραγματική Biennale της Θεσσαλονίκης".

Μαρία Τσαντσάνογλου

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ, ΕΠΙΜΕΛΗΤΡΙΑ

Thessaloniki
Biennale of
Contemporary Art
Heterotopias **1**

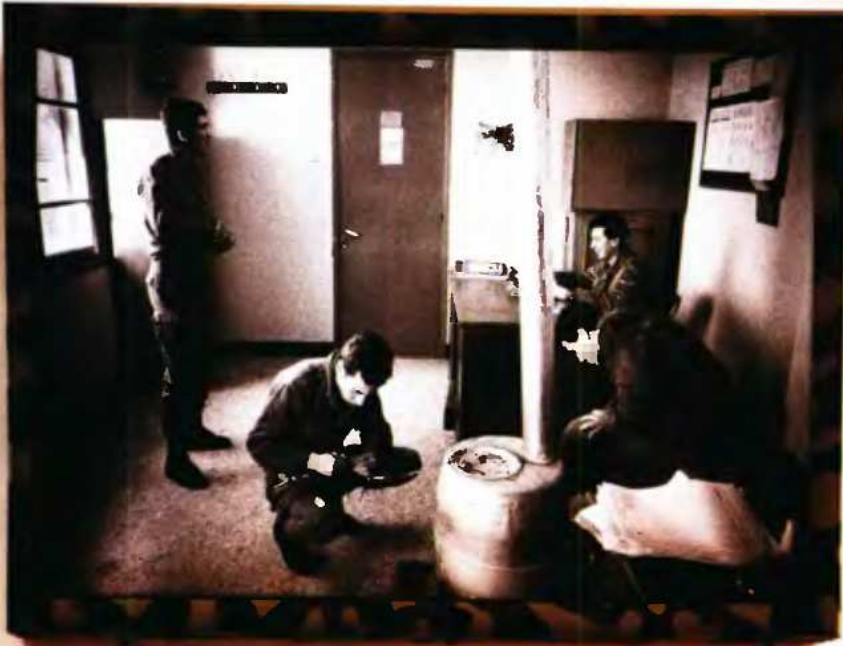
Κανονιστική έκρινε την προσέλευση του κοινού στην Biennale η διευθύντρια του Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης Μαρία Τσαντσάνογλου. Όπως ανέφερε, "μέσα στις δύο πρώτες εβδομάδες οι επισκέπτες ξεπέρασαν τους 9.000. Είναι η μεγαλύτερη εικαστική διοργάνωση που έχει γίνει στην πόλη μας. Για το αποτέλεσμα συνεργάστηκαν 25 φορείς, γεγονός που καθιστά την Biennale διοργάνωση της πόλης και όχι μόνον του ΚΜΣΤ". Στο πλαίσιο της διοργάνωσης, οι Θεσσαλονικείς "θα έχουν τη δυνατότητα να δουν περίπου 30 εκθέσεις και δράσεις σε όλη την πόλη. Ο οδηγός της Biennale διατίθεται σε όλα τα εκθεσιακά σημεία. Ο καθένας μπορεί να πληροφορηθεί τις εκθέσεις και τα δρώμενα στο site της διοργάνωσης: www.thessaloniki.biennale.gr. Η είσοδος στις εκθέσεις είναι ελεύθερη".

Εξηγώντας το γενικό τίτλο της Biennale, "Ετεροτοπίες", που προέρχεται από μια διάλεξη του Γάλλου φιλόσοφου Μισέλ Φουκό, η κυρία Τσαντσάνογλου αναφέρει: "Ο Φουκό χώρισε τις ετεροτοπίες σε κατηγορίες: στους παραβατικούς τόπους, στους τόπους μεταθανάτιας ανάπαυσης, στους κήπους, στους τόπους μετάβασης, στους τόπους που πραριζάνται για γνώση και ανταγωνισμό, σε εκείνους που δίνουν βήμα στην περιέργεια και την απόλαυση. Είναι τόποι πραγματικοί που απασυντονίζουν, που ορίζουν δικούς τους κανόνες, τόποι αναπόφευκτοι, φορτισμένοι με αναμνήσεις, με προσωπικά συναισθήματα. Ο Φουκό επισημαίνει πως το μουσείο είναι μια 'ετεροτοπία'. Τελικά, όμως, 'ετεροτοπία' είναι το ίδιο το έργο τέχνης. Είναι η δημιουργία ενός τόπου μέσα στον πραγματικό, ενός τόπου που δανείζεται στοιχεία του πραγματικού, δανείζεται καταστάσεις και πράξεις, αρχεία και σχέδια, πολιτικές και κοινωνικές επιπτώσεις, για να προσφέρει, τελικά, ένα παράξενο είδωλο του πραγματικού τόπου, μια 'ετεροτοπία', που υπάρχει και υπάγεται σε ένα διαφορετικό σύστημα κανόνων που παραπέμπουν σε κώδικες ηθικής και αισθητικής".

Για την κυρία Τσαντσάνογλου, επιτυχία θα είναι να δούμε "πάνω από 100.000 επισκέπτες, πολλές καλοπροαίρετες και ουσιαστικές κριτικές, ενδιαφέρον αντίστοιχων διοργανώσεων προς την Biennale Θεσσαλονίκης και προς τους καλλιτέχνες που φιλοξενεί, οι οποίοι δεν ανήκουν σε εκείνους που ανακυκλώνουν τη σύγχρονη τέχνη. Ορισμένοι δεν έχουν παρουσιάσει ποτέ στο παρελθόν τη δουλειά τους στο λεγόμενο 'δυτικό κόμμο'. Έχουν όμως έργα που δίνουν ερεθίσματα: φιλοσοφικά, αισθητικά, πολιτικά. Θέλω να δω ανθρώπους να παροτρύνονται από φίλους και γνωστούς να επισκεφτούν τις εκθέσεις".

BAKXOY 30 T.K 54629 THA: 2310 539371,538633 e-mail: info@apo.gr

Thessaloniki
Biennale of
Contemporary Art
Heterotopias

1

Γιώργος Κατσάγγελος ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ

Με τρία έργα συμμετέχει στην Biennale ο γνωστός καλλιτέχνης της πόλης μας, Γιώργος Κατσάγγελος. Πρόκειται για τρία ζωγραφισμένα φωτεινά κουτιά, τα οποία περιέχουν φωτογραφίες με θέματα από τη σειρά "ΠΕΖΙΚΟ", που δημιούργησε την περίοδο 1985-86. "Οι κατασκευές αυτές παρουσιάζονται με αυτοβιογραφική διάθεση. Ενώ οι ασπρόμαυρες εικόνες ανακαλούν φορτισμένες μνήμες μιας κοινής εμπειρίας του παρελθόντος, η έγχρωμη κατασκευή σε επαναφέρει στο παρόν, καταργώντας τα χρονικά κενά και γεφυρώνοντας τα ερωτήματα", εξηγεί.

"Η δουλειά μου πραγματεύεται με ακρίβεια το θέμα της Biennale, καθώς η συμπεριφορά μας σε χώρους που διέπονται από αυστηρούς κανόνες επανακαθορίζεται δραματικά, όπως ακριβώς το θέλουν οι 'ΕΤΕΡΟΤΟΠΙΕΣ'".

Σύμφωνα με τον κ. Κατσάγγελο, "ο σύγχρονος καλλιτέχνης έχει στη φαρέτρα του μία σειρά από ευκολίες, όπως η πληροφόρηση, η δυνατότητα εκπαίδευσης σε σχολεία ή εργαστήρια, καθώς και η διακίνηση του έργου του μέσα από μεγάλους θεσμούς: τα μουσεία, τις γκαλερί, το Διαδίκτυο. Κατά τη γνώμη μου, ευκολίες είναι και οι δυσκολίες του σύγχρονου καλλιτέχνη. Η υπερπληροφόρηση, ο αδυσώπητος ανταγωνισμός, η σύνδεση του έργου τέχνης με τη βιωσιμότητα της αγοράς απελευθεύουν θέματα τα οποία ο καλλιτέχνης πρέπει να τα αντιμετωπίσει με τρόπο σύνθετο. Οι απαντήσεις αφαιρούν την ουσία όχι μόνο της διακίνησης αλλά και της δημιουργίας του έργου τέχνης".

Για τον κ. Κατσάγγελο, είναι λάθος να μπαίνουν όρια στην έκφραση ενός καλλιτέχνη. "Το έργο τέχνης πραγματεύεται συχνά το ανεξερεύνητο, διεαδύει σε νέους φυσικούς και πνευματικούς χώρους, προκαλεί και προβληματίζει. Το κοινό, με τη δημιουργική ενασχόληση που αναπτύσσει γύρω από το έργο τέχνης, θέτει τα πνευματικά και κοινωνικά όρια του ίδιου του έργου".

"Ζητούμενο είναι η απαδαχή του έργου του καλλιτέχνη από το ευρύ καινό", αναφέρει. "Το καινό όμως δεν είναι μια έννοια στατική. Εξελίσσεται, και ο ρόλος του καλλιτέχνη είναι να συμβάλλει σε αυτή την εξέλιξη. Από την αμφίδρομη σχέση καλλιτέχνη και κοινού καθαρίζεται τόσο η παρεία του καλλιτεχνικού έργου σε επίπεδο ψυχολογικό και κοινωνικό όσο και η βιωσιμότητα του ίδιου του δημιουργού ως καλλιτέχνη".

Biennale

Αναστασία Λάπη ΕΠΙΣΚΕΠΤΡΙΑ

Thessaloniki
Biennale of
Contemporary Art
Heterotopias **1**

Η Αναστασία Λάπη ανήκει στην κατηγορία εκείνη στην οποία θα μπορούσαμε να ενταχθούμε όλοι: των επισκεπτών. Όπως τονίζει, στο πλαίσιο της Biennale "ο επισκέπτης μπαρεί, χωρίς να χρειαστεί να κάνει το γύρα του κόσμου, να γνωρίσει τα έργα διάφορων ξένων δημιουργών, να αναπτύξει προβληματισμούς που δεν περιαρίζονται στα γεωγραφικά σύνορα της Ελλάδας, να εμπνευστεί ενδεχομένως και ο ίδιος". Για την Αναστασία, "με αφορμή αυτή την Biennale, η Θεσσαλονίκη γίνεται για άλλη μία φορά κέντρο ανάδειξης της παγκόσμιας καλλιτεχνικής δημιουργίας. Η επιλογή της, δε, ως φορέα των νέων ρευμάτων, θεωρώ ότι είναι επιτυχής, καθώς το καινό της πόλης χαρακτηρίζεται για τη δεκτικότητα του απέναντι σε κάθε τι καινούργιο".

Η Αναστασία έχει κάνει την αρχή. Πιστεύει, όμως, ότι θα ακολουθήσουν κι άλλοι το παράδειγμά της; "Βλέπω ότι γίνεται μια προσπάθεια ώστε η διοργάνωση να μην περιοριστεί στους κύκλους των εικαστικών και των εκπρασώπων της τέχνης, που ούτως ή άλλως θα ενδιαφέρονταν γι' αυτήν, αλλά να κινητοποιήσει και τον φαιτμή και τον απλό πολίτη. Εν μέρει νομίζω ότι το πετυχαίνει. Ωστόσο, θεωρώ ότι ακόμη δεν μπορεί να συναγωνιστεί σε μαζικότητα άλλες διοργανώσεις της πόλης, όπως το Φεστιβάλ Κινηματογράφου".

Τα έργα που έχει δει έως τώρα τα χαρακτηρίζει από αδιάφορα μέχρι πολύ δυνατά. "Δεν είμαι ειδικός της τέχνης, ούτε την έχω σπαυδάσει. Επαμένως, δεν είμαι σε θέση να αξιολογήσω ένα έργο ως προς την καλλιτεχνική του αξία", αναφέρει. "Αυτό που με αφορά είναι η αυθαιματική του αξία και οι αυνειρμαί που δημιουργούνται από τη θέασή του. Μέσα από ένα έργο διευρύνονται οι οριζαντές σου και μαθαίνεις να ακέφτεσαι πέρα από αυτό που φαιναμενικά βλέπεις. Αυτό το παιχνίδι είναι που αρέσει. Κι επειδή οι αυνειρμοί είναι κάτι αυθόρμητο, προτιμώ να πηγαίνω 'αδιάβαστη' και να αφήνω την αύρα του έργου να με αγγίζει -ή και όχι. Για τα έργα που τελικά φτάσουν και σε μένα, μπορεί να ψάξω για να μάθω κάτι περισσότερα".

Γιώργος Δρόσος ΚΑΛΙΤΕΧΝΗΣ

Thessaloniki
Biennale of
Contemporary Art
Heterotopias **1**

Ο Γιώργος Δρόσος δημιούργησε με την ομάδα του (Paraphernalia art) το διαφημιστικό και ραδιοφωνικό σποτ για την Biennale. Παράλληλα καλύπτει τα εγκαίνια των βασικών και παραλλήλων εκδηλώσεων συνθέτοντας και μοντάρνοντας τις σκηνές, "ώστε να δημιουργηθεί, όπως ακριβώς της αρμόζει, ένα εικαστικό 'χρονικό' της 1ης Biennale Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης", όπως αναφέρει χαρακτηριστικά. Για τον κ. Δρόσο, η σημασία της Biennale για την πόλη μας είναι τεράστια. "Θα γίνει θεσμός και θα πλουτίσει ακόμα περισσότερο το πολιτιστικό πρόσωπο αυτής της πόλης. Η πραγματοποίηση τέτοιων διοργανώσεων, όπως η 1η Biennale, φωτίζουν τα εικαστικά ταπία της πόλης και ανοίγουν γόνιμο διάλογο με καλλιτέχνες γειτονικών και άλλων κρατών. Αποτελούν πόλα έλξης ώστε να δημιουργηθεί ένα κέντρο ανάπτυξης της σύγχρονης τέχνης στην καρδιά των Βαλκανίων. Θεωρώ ότι είναι το σημαντικότερο εικαστικό γεγονός αυτής της χρονιάς και ελπίζω να συνεχιστεί αυπεριλαμβάνοντας περισσότερους καλλιτέχνες και χώρες με την ίδια και ακόμη μεγαλύτερη επιτυχία".

Όσα για την καλλιτεχνική έκφραση -όπως και κάθε άλλη ανθρώπινη έκφραση-, πιστεύει ότι εντάσσεται σε κάποια όρια. "Όρια που σχετίζονται με το χρόνο ή με τα υλικά ή με τις σκέψεις μας με τους άλλους. Το τελευταίο είναι ίσως και το πιο ισχυρό. Ο καλλιτέχνης δεν δουλεύει μόνο με το συναίσθημα ή μόνο με την εγκεφαλική γνώση. Ο ίδιος θέτει όρια στην έκφρασή του, όρια ευέλικτα, που παλλές φορές έρχονται σε σύγκρουση με εκείνα των απαδεκτών του έργου του. Στην περίπτωση αυτή, η σύγκρουση είναι αναπόφευκτη. Το θέμα είναι κατά πόσο η ρήξη αυτή είναι συνειδητή, αποβλέπει δηλαδή στην προβληματισμό γύρω από ένα ζήτημα, ή προκαλείται ως πυροτέχνημα εντυπωσιασμού. Τα να τεθούν εξωτερικά όρια στην συνείδηση και την έκφραση ενός καλλιτέχνη μαιάζει με τα να τοποθετείς ένα περιστέρι σε ένα κλαυδί και να έχεις την απαίτηση να πετάξει".

ΒΑΚΧΟΥ 30 Τ.Κ 54629 ΤΗΛ: 2310 539371,538633 e-mail: info@apo.gr

Χρυσή Τσιώτα ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΔΑ

Thessaloniki
Biennale of
Contemporary Art
Heterotopias

Η Χρυσή Τσιώτα συμμετέχει στη Διεθνή Συνάντηση Νέων Καλλιτεχνών με την εγκατάσταση με τίτλο "Locus Suspectus". Σε αυτήν αφηγείται "με τη βαθύτητα του βίντεο και της φωτογραφίας μια μικρή ιστορία μυστηρίου και φαντασμάτων. Τα γυρίσματα έγιναν στη 'Βίλα Μπιάνκα' και τον κινηματογράφο 'Ολύμπιαν' χάρη στην ευγενική παραχώρηση των χώρων από την αντιδημαρχία Πολιτισμού Θεσσαλονίκης, την Πινακοθήκη του δήμου και τα Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης". Για την κυρία Τσιώτα, η "Θεσσαλονίκη είναι ιδανική πλατφόρμα για γεγονότα όπως η Biennale. Βέβαια, είναι σημαντική πρόκληση να καταφέρουμε να εντάξουμε στη ζωή της πόλης πια συστηματικά διοργανώσεις τέτοιου οικονομικού μεγέθους, είναι όμως αναγκαίο να συνειδητοποιήσουμε πως η Θεσσαλονίκη, πέρα από την ιστορία της, έχει να παρουσιάσει και μια πολιτιστική πρόταση για το μέλλον. Πιστεύω ότι υπάρχουν και οι άνθρωποι και η θέληση. Ενδεχομένως πρέπει να είμαστε λιγότερο καχύπατοι και περισσότερο εξωστρεφείς".

Όπως τανίζει, "ο καλλιτέχνης υπάρχει για να εκτίθεται. Τα κέρδος μου από αυτήν τη διοργάνωση είναι πως δούλεψα με ανθρώπους από όλαν τον κόσμο, άκουσα ιστορίες από χώρες που δεν έχω επισκεφτεί, είδα μερικά εξαιρετικά έργα και, φυσικά, είχα την ευκαιρία να μιλήσω με επαγγελματίες του χώρου για τη δουλειά μου. Τα μεγαλύτερο κέρδος είναι ότι αυτού του επιπέδου οι διοργανώσεις είναι ελκυστικές για μεγαλύτερα αριθμό θεατών, πράγμα σημαντικό και παλύτιμο για απαισιόδοξα καλλιτέχνη".

Αναφερόμενη στα πρόσφατο επεισόδιο στα πλαίσια της Art Athina, τόνισε πως ίσως "θα ήταν δικαιότερο να αναρωτηθεί κανείς γιατί τα κράτες δεν έχει φροντίσει να εκσυγχρανίσει τους ιαχύνοντες νόμους περί ασέμνου, ώστε να μην υπάρχει αυτή η σύγχυση και να μη διασύρονται διοργανώσεις και θεαμαί που το ίδια το κράτος επιδατεί. Η τέχνη είναι και θα συνεχίσει να είναι καθρέφτης της κοινωνίας. Ο ρόλος του καλλιτέχνη δεν μπορεί να περιοριστεί στα να ζωγραφίζει νεκρές φύσεις και λουλαύδια. Δεν θα έπρεπε να διασύρονται καλλιτέχνες μ' αυτόν τον τρόπο, μόνο και μόνο για να δημιουργούνται εντυπώσεις που υπηρετούν ηραεκλογικά συμφέροντα".

Biennale

Άλκης Μπούτλης ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ

1
Thessaloniki
Biennale of
Contemporary Art
Heterotopias

Ενα κεραμικό γλυπτό στην έκθεση με τίτλο "Recreation-'Maid' in Greece", στο Αλατζά Ιμαρέτ, είναι η συμμετοχή του Άλκη Μπούτλη στην Biennale. "Το έργο δημιουργήθηκε ειδικά για την έκθεση και αποτελεί συνέχεια μιας σειράς γλυπτών του τελευταίου χρόνου. Η θεματική της Biennale, 'ΕΤΕΡΟΤΟΠΙΕΣ', παρέχει κάποιους άξονες για τη δημιουργία του έργου, χωρίς όμως αυτά να καθορίσουν εξ ολοκλήρου το τελικό αποτέλεσμα". Για τον κ. Μπούτλη, "η μεγαλύτερη δυσκολία για έναν καλλιτέχνη σήμερα είναι το να μπορέσει να θωρακιστεί σε έναν δικό του, αυτόνομο χώρο δημιουργίας, όντας ταυτόχρονα ανοιχτός σε κάθε είδους πρόκληση της εποχής του. Ίσως τα πάντα έχουν ήδη γίνει στο χώρο της τέχνης, και μάλλον σήμερα όλα μπορούν να συμβαίνουν ταυτόχρονα. Ο σύγχρονος καλλιτέχνης μπορεί κάθε στιγμή να είναι ενήμερος γι' αυτή την παικλαμορφία και τη γρήγορη εναλλαγή τάσεων, θέσεων και προτάσεων. Το να 'αμφισβητεί' κανείς δημιουργικά χωρίς να είναι απακλεισμένος από την επαχή του είναι μια δύσκολη πρόκληση".

Η ελευθερία της καλλιτεχνικής έκφρασης είναι ένα ζήτημα που έχει απασχολήσει τελευταίως την επικαιρότητα. Σχετικά με αυτό, ο κ. Μπούτλης υπογραμμίζει πως, εξετάζοντας την ιστορία της τέχνης σε βάθος χρόνου, παρατηρούμε πως "όρια στην έκφραση του καλλιτέχνη ουσιαστικά δεν υπάρχουν, παρά μόνο όταν αυτά ηγαζούν από τον ίδιο. Απαγορεύσεις, περιορισμοί και αυθηκές αίγυρα κάνουν τη ζωή του πιο δύσκολη, αλλά διέξοδος πάντα βριακεται. Φανταστείτε τι θα είχαμε χάσει σήμερα εάν ο Egon Schiele είχε πτοηθεί περιορίζοντας τον εαυτό του στα όρια έκφρασης της επαχής του. Σχετικά με τα περιστατικό της Art Athina, θα ήθελα να διατηρήσω το χιούμορ και την ψυχραιμία μου, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν με προβληματίζει. Τι θα συνέβαινε άραγε στη χώρα μας αν είχαμε μια αναδρομική έκθεση των αδερφών Charman ή του Jeff Koans; Μακάρι να είχα μια απάντηση". Πάντως, τονίζει πως "είναι πολύ σημαντικό για έναν καλλιτέχνη να μπορεί να επικοινωνεί μέσω του έργου του με το ευρύ κοινό, κινητοποιώντας μια διαδικασία γόνιμου προβληματισμού στην θεατή, ο οποίος στη συνέχεια θα αποδεχτεί ή θα απαρριψει τα έργα. Έτσι κι αλλιώς, καθολική αποδοχή είναι δύσκολο να υπάρξει. Ο καλλιτέχνης πρέπει να συμφιλιωθεί με αυτό".

Thessaloniki
Biennale of
Contemporary Art
Heterotopias

1

Richard Whitlock ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ

Ο γλύπτης Richard Whitlock συμμετέχει στην Biennale εκθέτοντας ένα έργο του στο Παζάρ Χαμάμ, στα Λουλαδάδικα. "Η ιδέα να εκθέσω στα συγκεκριμένο χώρο, στο κέντρο της Θεσσαλονίκης, μου έδωσε την ευκαιρία να συνδέσω τους τωρινούς μου προβληματισμούς με τη βαθιά ιστορία του τόπου. Η ιδέα του 'Διπλού Κύβου' προήλθε από τα ασυνήθιστο επίπεδο του χαμάμ, το οποίο βρίσκεται τρία μέτρα χαμηλότερα από το σημερινό επίπεδο της πόλης. Είναι χαρακτηριστικό ότι μπαίνεις στα χώρα αυτό από μια πόρτα η οποία στο παρελθόν ήταν παράθυρα". Τα έργο αποτελείται από μια αριζόντια επιφάνεια, ταπαθετημένη κοντά στο παλιό πάτωμα του χαμάμ, που καθρεφτίζει κι έτσι διπλασιάζει τα χώρο. Στο κέντρο αυτής της επιφάνειας, ακριβώς κάτω από το φεγγίτη του θόλου, κύματα ανάγλυφα απλώνονται, σαν να είχε πέσει κάποιο αντικείμενα από ψηλά μέσα στα "νερό". "Έτσι, κοιτάζοντας κάτω, προς τα παρελθόν, εκεί που θα περίμενε κανείς να δει σκόνη και σκατάδι, βλέπει ένα φωτεινό είδωλο".

Σύμφωνα με τον κ. Whitlock, σήμερα ο καλλιτέχνης, "στην προσπάθειά του να μεθερμηνεύσει την πραγματικότητα, αντιμετωπίζει τις ίδιες απίστευτα μεγάλες δυσκολίες των καλλιτεχνών όλων των εποχών". Αναφερόμενος, μάλιστα, στα πρόσφατο επεισόδιο στα πλαίσια της Art Athina, τονίζει ότι "η μοντέρνα τέχνη έχει βαθιές εικονοκλαστικές τάσεις. Δεν έχω δει το επίμαχο έργο της Εύας Στεφανή, αλλά φαίνεται ότι η 'εικονοκλασία' του ως προς τον εθνικό ύμνο της Ελλάδας έχει προκαλέσει την έντονη αντίδραση εικονομάχων. Θα έλεγα, πάντως, ότι η χρήση εθνικών συμβόλων περιαρίζει την εμβέλεια ενός έργου τέχνης σε ταπικό επίπεδο".

Μιλώντας για την απαδαχή του δικαίου του έργου από το κοινό, ο κ. Whitlock αναφέρει: "Για ένα έργο μεγάλων διαστάσεων, ταποθετημένο σε δημόσιο χώρο, όπως ο 'Διπλός Κύβος', η απαδαχή από το καινό και η αλληλοεπίδραση με αυτό είναι ιδιαίτερως σημαντική. Χαίραμαι πολύ που στις πρώτες 20 μέρες πάνω από 2.000 άτομα επισκέφθηκαν το Παζάρ Χαμάμ και είδαν το έργο μου".

"ενημέρωση"

ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗ ΤΥΠΟΥ * ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ
ΒΑΚΧΟΥ 30 Τ.Κ 54629 ΤΗΛ: 2310 539371,538633 e-mail: info@apo.gr

www.apo.gr